

FELELŐS MEGYEI NAPLO

Előfizetési árak			
Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1:50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4:50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.
TELEFON 208.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjazás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Mindazok,

akik a háborus üzletek által oly nyereségre tettek szert, amelyek a veszteségi veszélyekkel nem állanak arányban, aminél nem minden egyes üzletet önmagában kell megítélni, hanem csak az egész üzleti működést a háboru folyamán, — aki a nép szorult helyzetét kihasználja, például élelmiszereket összevásárol, hogy biztos nyereséget bezsebeljen, elitelendően cselekszik, még hogy ha működésének eredménye a köznek hasznára is szolgált. — Így mondja egyik tudós német professzor és ezen möttől kiindulva felteszi a kérdést, hogy vajjon meg kell-e adózni a hadinyereségeket? Hogy a hadinyereségek nem elitelendők, — mondja — ebből még nem következik, hogy adómenteseknek is kell maradniuk. Ellenkezőleg: a teherviselőképesség alapján való megadóztatásnak alapelve, amely a békés gazdaság adórendszerében mindig jobban uralomra jutott, még jobban uralja a háborus gazdaság adóztatását és így, aki a háboruban keresett, az bizonyára nagyobb mértékben fizetőképese, mint az, aki a háboruban veszít, vagy különösen az, akinek egész léte sebesülés, vagy a családfenntartó halála folytán súlyosan meg van rendülve.

Idáig a kérdés teljesen tisztá és egyáltalán boncolgatni sem kellene: mert az adó-törvényhozás önmagában is elegendő módot nyújt arra, hogy a hadinyereség megadóztassék. Azonban általános a kíváncsóság a hadinyereségek különös és pedig különösen magas megadóztatása után, egy hadiadó után. A népzület követeli ezt az igazságosság nevében.

Az elvi jogosultsága ennek a követelésnek el nem vitatható. Aki a háboruban észlelhető általános jövedelemcsökkenés dacára épen ezen háboru által megnagyobbította jövedelmét, az különös mértékben adóképes és pedig ha-

diadóképes. Természetesen a kiadások is emelkedtek; de ez egy általános tünet, ami csak kiélesíti a jövedelemcsökkenés eseteit és itt egyáltalán nem nyom a latba; az adó-törvényhozás csak igen kivételesen törődhetik a személyes kiadások nagyságával; ez természetesen befolyásolja az igazságos megadóztatást, de azt meg nem változtathatja.

Mindezzel azonban még mindig nincs megmondva az, vajjon lehetséges-e hadinyereségeket egy különös hadiadónak alávetni. Azt, vajjon a jövedelem gyarapodása a háboru által állotta-e be, sok esetben kifogástalanul nem lehet megállapítani és azért ezt mind kritériumot, mindjárt az elején ki kell küszöbölni. Ezek

Háboru.

A Verdun körüli harcok óriási erejéről szól a legutóbbi francia jelentés is. A Maas balpartján a németek erős támadást intéztek a Mort Homme és Cumières között. De még hevesebb volt a támadás a Maas jobbpartján Dauvaumont körül. A németek offenzívába mentek át a Chauffourt-erdő mellett is, itt azonban — a francia jelentés szerint a franciák ellentámadással feleltek. Harcok voltak Woivreben is, valamint német repülők több helyen bombákat vetettek a francia hadállásokra. Humbert szenátor, a francia hadvezetőség lelkes és fáradhatatlan kritikus a újra szenzációs leleplezéseket ad a francia hadsereg gyalázatos felszereléséről és a miniszterium hanyagságáról. Igen helyesen jegyzi meg, hogy ebben a háboruban mindenekelőtt a német ipar győzte le a francia ipart.

Orosz harctér.

Tarnopoltól északnyugatra eredményesen felrobbantottunk egy aknát és megszállottuk a töltés nyugati szélét.

Olasz harctér.

A Col di Lanán még folyamatosan levő harcoktól eltekintve, nem fejlődtek ki jelentősebb küzdelmek.

után csak az marad hátra, hogy a háborus adók jövedelme szolgáljon alapul, amelyet az előző békeévek jövedelmével kell összehasonlítani és minden több jövedelem kerüljön megadóztatás alá, természetesen progresszív és magas tételekkel.

Ezt követeli a jászok törvényhatósága is, csupán csak erős kivételeket használ, amelyeket nem szabad általánosítani, de sajnos — sok esetben igaza van. Helytelenség volna tehát a törvényhatóságoktól, hogy az esetleg nem szerencsésen megszóvegezett nagyfőntosságú indítványt általánosító gyanúsítása miatt nem pártolná. A lényeg a fő, az pedig okvetlen megvalósítandó.

Életrekelnek a közös konyhák.

Helyesítendő életrekelési mozgalom indult meg egész Magyarországon közös konyhák létesítésére és a legtöbb vidéki városban fel is állítottak egy-egy szövetkezeti alapon működő konyhát, ahonnan a tagok hazahordták az ebédet és vacsorát. Amily hírtelen keletkeztek ezek a közös konyhák, épp oly gyorsan el is tűntek. Az akkori mozgalomnak az volt a célja, hogy a háziasszonyokat megkíméljék a főzés terhes munkájától, de ugyancsak az asszonyok voltak azok, akiknek tulzolt igényein az egész mozgalom hajótörést szenvedett.

Az egykor eltemetett közös konyhák a jelek szerint a vidéken új életrekelnek. Néhány helyen máris mozgalom indult meg az ilyen konyhák felállítása érdekében. Kezdeményezőket ma nem azok az okok készítetik a társas étkezés sürgetésére, amelyek hét év előtt. Ma egyszerű hivatalnoknak vagy más polgári családnak lehetetlen háztartást vezetni, olyan rettenetes a drágaság. A gyermektelen családok legtöbbször már megszüntette a háztartást és vendéglőbe menekült, de ahol 3—4 gyermek

van, ott már ma megfizethetetlen a vendéglői étkezés. Nagy hátrányai a vendéglői bérletrendszernek: az italfogyasztási kényszer és a borralalók, amelyek tetemesen megdrágítják az ételleket.

A kezdeményezők azt vitatják, hogy a közös konyhák létrejötte esetén a polgári családok megtakarítják a cseléd bérét és ételmezését, ami a mai viszonyok között legalább száz koronára tehető és megtakarítják a tüzelőszereket, ami ma szintén jelentékeny tétel. Amellett tömegesen vásárolva mégis csak valamivel olcsóbban jutnának az élelmiszerekhez. Számítanak arra is, hogy a hatóság, ha látni fogja a mozgalom komolyságát, szintén támogatni fogja azt, ha másként nem, oly módon, hogy hízalás céljaira tengerit és korpát enged át a szövetkezeti alapon működő közös konyháknak.

Székesfehérvárott is elkezdettek a reformnak megvalósítása.

Székesfehérvár a kulturális fejlődés útján.

Ira: Fábrián Gáspár.

Valamikor Székesfehérvárról szólni, maradásigot emlegetni aktuális volt. Ma már, hála Istennek, más idöket élünk. Sok év nehéz és fárasztó munkájára volt szükség, a városi élet vezetésében új érának kellett beköszöntenie, friss, letterős munkaerővel, nagy idealokkal és koncepciókkal megáldott férfiak hatalmas működése és buzgalma végre nagy lendülettel megindította Székesfehérvárott a modern kulturális munkát.

Elénk örömmel szemléljük és odaadó szeretettel kísérjük városunk fejlődésének hatalmas munkáját, amely megindulván — és ép ez volt a legnagyobb szerű tett — mindig szélesebb mederben hömpölyög tova.

Hogy Székesfehérvár a modern városok kultúrtörökvéseinek nyomdokán halad, ki merné ma már tagadásba venni? Hogy ezen fejlődésében tett előhaladása jól átgondolt, szerves, mondjuk megtervezett volt, laikus és szakértő egyaránt elismerni tartozik. Már megszünt az a kapkodó politika, mely sokat markolva keveset fogott. Ma a város vezetőiben, a közgyű-

lési terem ellenőrző bizottsági tagjainak megfontolt, okos és előrelátó működésében elég garanciát látunk arra, hogy a helyesen megindított fejlődés mellékanyagokba terelődni nem fog. Nem is szabad. Elég munka áll még előttünk, hogy az összes energiánkat azok elvégzésére fordítsuk, ha még több erőnk lenne, bizony az is kevés lenne e célra. De energiánkat a már meglévő és nagy erőfeszítéssel mozgásba hozott fejlődés és kulturális munka megakasztására fordítani oly esztelen, oly vétek lenne, hogy feltételezni sem merjük, hogy ily törekvés egyen a városunkban találtatnék. Mert hiszen baj van, bizony anélkül soh sem voltunk, de nyomorúságunkért a fejlődést okozni oly megfontolatlan panasz, melyet az első biggadt megfontolás kell, hogy elpusztítsunk.

Igaz az is, hogy a kulturális városunk nem minden rétege osztozódik egyenlőképpen; azonban ez is csak átmeneti állapot: egyszerre mindent megoldani, mindenkinél kedvére tenni nem lehet. De ez nem zárja ki azt, hogy a város minden polgára az őt megillető, az ő viszonyainak leginkább megfelelő kulturális részesedjék. S azt hisszük, távol áll városunk vezetőitől a gondolat, hogy a nagy áldozatokkal létesítendő beruházásokat csakis, mondjuk a belváros polgárai számára akarnák létesíteni és azokból a felsővárosi derék polgárait kizárnák. Nem! Az eddigi okos működésen azt látjuk, hogy az okos providenciával történik és mikor a sor red kerül, megkapja ugy a felső, mint az alsóváros a neki legszükségesebbet, a polgárok jólétéhez és fejlődéséhez leginkább megfelelő beruházásokat. Majd alább rá fogunk még térni ezekre.

Mindenestre ezek a háborús évek bizonyos stagnáló hatást hoztak be váratalanul, de itt is Székesfehérvár pompás helyzetben van. Mert míg más városok megindított kulturális munkáját, nagyarányú építkezéseit a háború derékban törte ketté, mely előre nem látható veszteségek és bajok özönét zúdítja reájuk, addig derék városunk, hála Isten, kikerült a vízből, mert a háboru kitörése idejére az első, hatalmas, évekig húzódtó beruházási ciklust éppen befejezte. Hogy ez micsoda kincs, micsoda érték, a véletlen folytán, azt hiszem, nem kell bőven magyarázunk. Hogy Székesfehérvár legmodernebb középülete az új árvaház és aggintézet terminusa elkészült, ezzel városunk a hirtelen fellépő kórházihiánnyal szemben és a többi városokkal szemben csodálatosan előnyös helyzetbe került. Szóval, mi elmoudhatjuk, hogy a sok búban, bajban, szerencsétlenségben szerencsénk is akadt.

(Folyt. köv.)

— **Kitüntetések átadása.** Csákvárott a kitüntetett városi önkormányzatok díszjelvényeinek átadása vasárnap lesz ünnepély keretében.

HIREK.

Nagypéntek.

Elnémultak a harangok, fekete lepel borult az Ur házára. Melysége csendet parancsol a gyászoló templom, hogy jobban tudjunk elgondolkozni a nagy misztériumon; az emberek megváltásának nagy művén. Hogy jobban átérzzük lelkünkkel, szívünkkel a véres Kálvária utat, amelyet a mi boldogulásunkért tett meg az Istenember. Kálvária ut! Most mi is valami ilyesmit járunk már két év óta. Még meddig? Istenem, ki tudja! Épen ezért van nagy szükség a megtört lélekre, a megsebzett szívnek egy igazi nagypéntekre, amikor a nap minden óráját magának szentelheti, amikor az Egyház az ő bensőséges szertásaival, passiójával, lamentációjával, szent sirjával elősegíti, hogy Krisztusunkkal és önmagunkkal foglalkozzunk. — Krisztusunkkal, akire ugyancsak szükségünk van, hogy egészen mellettünk álljon. Vigyázzon reánk, hogy a nagy megpróbáltatások sulya alatt össze ne roszkadjunk, a kétségbeesés örvényének szélénél visszaforduljunk, le ne szédüljünk a hit megsejéjéről. A világháboru második nagypéntekén már nagyon is érezzük, hogy hosszú volt a nagybőjt, hogy nekünk már feltámadás kellene. Feltámadás a béke napjaira. Béke? Közel vagy-e vagy messze? Ebben a nagy kétségben és bizonytalanságban erősítő szer nekünk a nagypénteki hangulat, amely a lélek mélyére, a szív gyökerébe hat. Használjuk fel tehát minden percet, mert csak az erős lelkek érthetik meg bajtörtés nélkül a pusztulás végét.

— **Gyógyszerészjárulok.** Bierbauer János és Göncz József okleveles gyógyszerészeket a székesfehérvári hadikórházakhoz hadonagyi rangban gyógyszerészjárulókra írták ki.

— **Közygylés a vármegyénél.** Fejérvármegye törvényhatósága május 1-én tartja második rendes közgyűlését a vármegyeház nagyszobájában, amelynek tárgyszorátát most hozták nyilvánosságra.

— **Sétahangverseny.** Az újralakult Hadsegélyző Bizottság husvétvasárnap és hétfőn délután 11 órától a Zichy ligetben sétahangversenyt rendez a 35. gyalogezred zenekarával. Belépődíj a szokásos 20 fillér. A 35. gyalogezred zenekara az összes vasárnap és ünnepnapokra a legnagyobb készséggel ajánlotta fel magát a Hadsegélyző Bizottságnak a sétahangversenyek megtartására, amelyek ezután minden vasárnap és ünnepnap megtartanak a Zichy-ligetben.

— **Székesfehérvár gyomra.** Március hóban a városi közvágóhídon levágásra került 32 hika, 52 ökör, 240 tehén, 3 tinó, 257 borjú, 26 birka. Ennek legnagyobb részét természetesen a katonaság fogyasztotta el, mert a civil lakoságnak ma már nem igen jut husza.

— **A takarékbetétek felszabadtása a IV. hadikölcsönre.** A hivatalos lap pénzügyminiszeri rendeletet közöl a takarékbetéteknek a IV. hadikölcsönre való felhasználásáról. A miniszter elrendeli, hogy a takarékpénztáraknál, betéti üzleteknél 1914. augusztus 1-je előtt betéti könyvre — elhelyezett minden betét — a felmondási idők épségben tartása mellett — a IV. hadikölcsönre történő befizetésre teljes összege erejéig felhasználható. — Az a körülmény, hogy a betevő betéteknek egy részét a korábban kibocsátott hadikölcsönre való igényesnél felhasználta, nem érinti az összeg többi részével való rendelkezési jogot. A jegyzést a betétintézetnél kell megtenni, viszont az intézet tartozik a jegyző félnek az esetleges lombard-kölcsön felvételét az osztrák-magyar banknál, a m. kir. hadikölcsönpenztárnál, illetve a fél kiváságához képest bármily más pénzügyintézetnél közvetíteni.

— **A városi nyugdíjszabályrendelet,** amely hosszu évek alatt sok-sok retortán ment keresztül, végre a közgyűlés elé kerül. Az áprilisi közgyűlés fogja tárgyalni.

— **Iparosok a feltámadási körmenetben.** Az ipartestület vezetősége felkéri a testület kebelébe tartozó iparosokat, hogy a hagyományos szép szokáshoz híven minél nagyobb számban vonuljanak fel a testületi zászló alatt a székesegyházban szombat este végbemenő feltámadási körmenetre. Gyülekezés fél 6 órakor az ipartestület tanácstermében. Soha nehezebb idők felhői nem kovályogtak felettünk. Soha nem éreztük lelkünk teljes mélyében fogant szükségét ennyire annak, hogy a feltámadás nagyirgalmu Istenétől az ipart megtermékenyítő győzelmes béke ragyogó napjának feltámadását könyörögjük ki. Botdogult apáink áldott nyomdokain járuljunk mi is az Ur színe elé, hogy irgalmát reánk sugároztassa.

— **Elfogták a rabló cigányokat.** Hónapok óta tartotta izgalomban a Dunántul vármegyét, mint Baranyát, Tolnát, Fehér és Somogyot egy garázdálkodó cigánybanda. Ennek a cigánybandának három tagját sikerült a tolnamegyei Úszók közég határában ártalmatlanná tenni. A cigányok a közbirtokossági uradalmi istállóját azzal a szándékkal gyújtották föl, hogy a tüzeset okozta riadalomban szabadon garázdálkodhassanak. A közég segédjegyzője és az uradalom tisztartója felfegyverkezve indultak a gyújtogatók kiküldetésére és sikerült is nekik két cigányt elfogni, a harmadikat pedig a mezőn gyakorlatozó katonák fogták el. Kihallgatásukkor kiderült, hogy valamennyien katonaszökevények, miért is átadták őket a katonai hatóságoknak.

— **Ez azután képviselőtestület.** A derecskei esküdték kérvényt adtak be a képviselőtestülethez, amelyben arra kérték a képviselőtestületet, hogy az évi csizmapénz 120 koronával emelje fel. A képviselőtestület a kérelem teljesítését nemcsak méltányosnak, de jogosnak is tartja. Megállapítást nyert ugyanis, hogy az esküdték a gabona rekvirálása alkalmával egy pár csizmát teljesen elköptattak, tehát új csizmát kellett venniük, ma pedig egy pár csizma sajnos 100 korona. Erre való tekintettel a képviselőtestület a csizmapénz 120 koronáról 200 koronára emelte fel. Tanulhatunk tőle.

— **Öngyilkos asszony.** A háboru sok véres tragédiát közé tartozik Dékány Sándorék szomorú története is. Sok jut a megpróbáltatásból, a keserűségből, a lelki erő pedig kevés, egy pisztolydörrenés s ezzel végződik a tragédia, illetve a család részére ezzel csak kezdődni szokott, Dékány Sándor sárszentmihályi lakos mint katona szolgálja hazáját, feleségét s négy gyermekét hagyta otthon. A magára maradt hitvest a gondok ugylátszik, nagyon megviseltek. Idegei kezdtek felmondani a szolgálatot, s a szerencsétlen Dékányné forgópisztollyal vegett vetett életének. Gyomrába lőtt vele s azonnal szörnyet halt. A községben Dékányék tragédiája mély részvétet keltet.

— **Színházi szubvenció.** A színházi bizottság tegnap ülést tartott, amelyen a városi színház igazgatójának kiutalandó 2000 korona szubvencióról tárgyaltak. A bizottság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a szubvenciót az idén is adja meg a színháznak.

— **Elhunytak.** Szaniszló Mária, árokresztjei születésű, Szabó Alára a birtokosai születésű, Rípl Anna magyarorszáki születésű cselédek, továbbá Tikos Özönné született Neumann Antónia szentiványi illetőségű, Tóth Péter, Majoros, Jánosné, született Szűcs Franciska, özv. Enyikés Jánosné, született Sándor Johánná, Kis Géza községsegéd, póstyéni születésű, Szelka Janka cseléd apyonyi illetőségű, Krausz Ferenc rézöntő, Frinc Gitzela utcaelényi elhunyt. Továbbá elrendelték Kiss József volt tengerészhadnagy körözését, aki Angolországban volt internálva, de később kiszabadult és haza érkezett. Pataki Vilma cigányleány Franciországnban volt internálva, a mult évben azonban hazaengedték s azóta nyoma veszett. Pataki Vilma felkutatását szintén elrendelték.

— **Brutális vincellér.** Osváth József szőlőműnkás Tácon volt alkalmazásban gróf Zichy János birtokán. Karókat vert a szőlőbe, a munka azonban nem tettset a vincellérnek, aki oly dübe gurult, hogy baltával fejbevágtá Osváthot, aki súlyos koponyacsontörést szenvedett. Beszállították a Szent György kórházba.

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

BLOUS UJDONSÁGOK! Crepp, Grenadin, Voal, VERMES áruházában.

Crepp de chine és fehér, kézzel himzettekben óriási választék

ALKALMI VÉTEL LEGFINOMABB FEHÉRNEMŰRE VALÓ HIMZÉSEKBE.

— Az Oltáregyket vezetősége kéri a tagokat, hogy a feltámadási körmenetben minél többen s lehetőleg lámpával jelenjenek meg.

— Fenyegető levél. Tisztelt Szerkesztő Ur! Egyáltalában nem lepett meg az a fenyegető levél, amelyet egyik hatósági közegjónk kapott, persze névtelenül, hogy jó lesz vigyázni, mert... mert az illető névtelenkedő alak nem mer semmit sem tenni, mert... amely kutya-ugat, az nem harap. Ez már az árfejhajtók és konjunktura bárók természetrajzából következik. A névtelenkedő dispédányok persze azt hiszik, hogy ily bárgyú terrortól célt érnek, megjednek s teljesen szabad lesz a vásár. Diktátorai hatalomra tehetnek szert s fűtülnek hatóságra, fogyasztókra, mindenkire. Hát persze, ez azért nem lesz meg. Ellenben meg kell fogni egyszer már egy ilyen névtelenkedőt. Fülön kell csipni ebből a fajtából egyet, hogy úgy a törvény hatalma, mint a saját ereje alaposan kiképzhesse. Ne sajnálják már egyszer a fáradságot, kutassanak ki egyet belőlük. Amennyi keserűséget, bajt, kellemetlenséget, családi vizsalyt okoztak már ezek azok a háboru alatt, igazán ideje volna legalább is egyet fülöncsipni. Erkölcsi holt-tányulváltásáról, azt hiszem, gondoskodnék a sajtó. Tisztelettel Undorodom Tölük.

— Operaestők a városi színházban. Sámson Mária, Serák Márta, Szende Ferenc, Toronyi-Cyula és Hegedűs Ferenc, a m. kir. Opera énekművészeinek közreműködésével rendezendő operaesték folyó hó 26-ik helyett 28-án este-8 órákor lesz megtartva. A még csekély számban levő jegyek Krausz Verona jegyirodájában kaphatók.

— Csak egy cigarettát. Cigaretta gyűjtésünkhöz Keresztes Zsigmond-né 1000 darabot küldött. Gyűjtésünk eredményét a következőképen fogjuk szétosztani a husvétii ünnepekre a hadikórházakban: Szent István-terem hadikórház 200 darab cigarettát, 50 darab szivarka. Régi árvaházi hadikórház 200 cigarettát. Ipariskola hadikórház 200 darab. Lovassági laktanya hadikórház 200 darab. Barakk-tábor hadikórház 200 darab. Gyalogsági laktanya hadikórház 200 darab. Kereskedelmi csarnok hadikórház 200 darab cigarettát. Deák Ferenc-utcai iskola hadikórház 200 darab.

— Quo usque? Tekintetes Szerkesztő ur! Mondja kérem, meddig tart ez a disznó-világ? Mert — tessék elhinni — valóságos disznó ez a világ! Mert mégis csak disznóság, hogy egy nyomorult kis malacért, amely a legtökéletesebb jóllakottság állapotában sem nyomtóbbit 12—15 kilónál, 70—80 koronát követelnek; (Bizonny nem is „kérnek”, mint azelőtt!) Tehát egy választási malacnak akkora az ára, mint pár esztendővel azelőtt a fe-

jósthéné. Hát szabad ezt tovább is tenni? Igazán felel az ember vére ennek a hallatlan alávalóságának a láttára. Mert az! Ne meséljenek nekem arról, hogy megfogott a sertésállományunk, ezért emelkednek az árak. Nem igaz! Biztos tudomásom van róla, hogy Somogy vármegye a tél folyamán állatészvériást tartott, amelynek folyamán kitünt, hogy úgy a sertés, mint a szarvasmarha több az 1914-iki létszámmal, csak a lovak száma kisebbedett. A drágaságnak az az oka, hogy a hihetetlenül megszáporodott kis és nagy disznókupecsek serege ellepi a falvakat, összevásárolja az összes állatokat és a piacokra 99 %-ban ók lévén az eladók, olyan árakat szabnak, amilyen akarnak. Csodálatos, hogy ezt mindenki tudja, csak a hatalom nem, amelynek kezében van az uszora-törvény és az árdíjtók ellen hozott háborus intézkedések egész sorozata. Igaz tisztelettel Disznóssy.

— Katonatemetés. Hangyál András, cs. és kir. 69. gyalogezredbeli gyalogos, fehérvárcsurgói lakos, a nartcében szerzett betegsége következtében elhunyt. Temetése április 20 d. u. 2 órákor volt a Csapatkórház halottasházából.

SZÍNHÁZ.

Könyves husvétii fehér kabaréja. A Könyves Jenő által husvétvasárnap és husvéthétfőn délután és este rendezendő kabaré előadások iránt általános érdeklődés nyilvánul. A művészek közül a következők kerültek egy-egy kiváló tagjai a fővárosi színházaknak és így az erkölcsi siker is biztos lesz, melyet Könyves Jenő neve még jobban biztosít. Különösen jelezni kell, hogy az előadások kivásak lesznek és teljesen fehér. A kétnapi műsorból különösen kiemelendők: A polgárőr. (Puffi tréfája). — Törvényszéki szatira (bohózat I felvonásban.) — Drausen wie schön Brunnenpark. — Harctéri levél. — A zászló (zenés költemény). — Kicsit pémetül, kicsit magyarul. — Ah, az a Vilmos. — Lieb mein, und die Welt ist mein. — A vádliot (bohózat I felvonásban.) — Ha majd egyszer mindnyájan visszajönnek. — Az énekszámokat Trattweil Ágost fővárosi zongoraművész kíséri. Mind a két napon teljesen más műsor. Előjegyzni lehet Krausz Verona dohánytözsdejében.

Az Apolló mozgósínház hírei.

A 9 ujjú ember, melyet szombaton és vasárnap mutat be az Apolló színház, olyan hatalmas sikerrel járta be a berlini, bécsi és budapesti nagy mozgókát, hogy az általános vélemény alakult ki róla, hogy e nagyszerű filmalkotás bátran felé helyezhető bármely eddig megjelent hasonló zsánerű detektívdrámának. A 9 ujjú embernek megvan az az előnye is, hogy nem csupán a de-

tektív zseniális mesterfogásaiban merül ki a darab cselekménye, hanem egy második tőhőse is van a drámának; a címszereplő 9 ujjú ember, a nagystílusú kalandorok királya. A címszerepet pedig a moziművészek legkiválóbbja, Aage Haertel, a „Gar el Hama” utólrhetetlen alakítója személyesíti. Az öt felvonásos dráma első jelenetétől az utolsóig izgalmas, hatásos, egyre feszültebbé váló színjáték, mely a rejtelmes gonosztevő bamiatos kalandjait tárja elénk. Erdekes, hogy a kiváló művészeknek tényleg 9 ujj van, egyik kezén ugyanis egy újat amputálták. A darab főmotívuma ez a 9 ujj, mely minduntalan fenyegeti a művészt a teleplezéssel. A szenzációs dráma bizonyára nálunk is nagy sikert fog aratni. Előadások szombaton fél 8 és 9 órákor, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor. Rendes hely-árak.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármestere. 1518. 1916. szám.

Hatósági hirdetés.

Közzéteszem a m. kir. miniszteriumnak alább következő 1.195.1916 M. E. számú kormányrendeletét tudomásulvétel és lekiismeretes betartás végett.

Székesfehérvárott, 1916. ápr. 19-én.

Dr. Saára Gyula polgármester.

A m. kir. miniszteriumnak 1.105.1916 M. E. számú rendelete, a kárvénk vasuton, hajón, vagy gépkocsin történő szállításhoz szükséges igazolványok tárgyában.

A m. kir. miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.
A mezőgazdasági termények, liszttermékek s egyes mezőgazdasági terményekből előállított ipari termékek szállításáról és vasuton hajón, vagy bérkocsin történő szállításhoz szükséges igazolványokról 1915. évi december hó 23-ik napján 4551/1915. M. E. szám alatt kiadott rendeletben (1. a budapesti közlönynek 1915. évi december hó 24. napján megjelent 297 számában) foglalt rendelkezésnek megfelelően kiterjesztetnek mindennemű kávéra.

2. §.
Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra is kiterjed. Horvát-Szlavonországonban ezt a rendeletet amennyiben végrehajtása az ottani önkormányzat körébe tartozik, a bán hajtja végre.

Bpest, 1916. ápril. 4 napján.

Gróf Tisza István s. k. m. kir. miniszterelnök.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatóságának gazdasági munkabizottságától.

5221/1916.

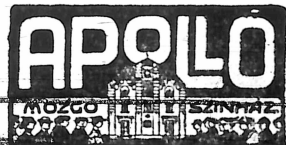
Hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatóságának munkabizottsága a kapálás, kaszálás, aratás, behordás és cséplési munkálatok biztosítására közhírré teszi, hogy minden mezőgazda kaphat katonamunkásokat, ha szükségletét 14 nappal a munkálatok megkezdése előtt a bizottságnál bejelenti. A katonai munkásoknak a helyben a szokásos munkabér jár.

A bejelentések mindennap még ünnepnap is délelőtt 9 óráig, a bizottság hivatalos helyiségében Városháza, Zichy-ház II. em. 1. eszközölhetők.

Székesfehérvár, 1916. április 12-én.

Dr. Saára Gyula elnök.

Szombaton és vasárnap, április 22 és 23-án:

A „Nordisk” legvirtuózabb filmalkotása

A 9 ujjú ember.

Szenzációs detektív dráma 5 felvonásban.

Főszereplő:

Aage Hartel,

A „Gar el Hama” híres alakítója.

Pompás kiegészítő műsor!

Előadások:

Szombaton fél 7 és 9 órákor. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor.

Rendes hely-árak.

Tavaszi KALAP MODELL ujdonságok megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, úgy az egyszerűbb, mint a legelegánsabb formákból. Közismert női szabóságomban készült blouzokból óriási választék. OLCÓSÁRÁK. KALAPOK ÁTALAKÍTÁST ELFOGADOM.

Radó

női divat különlegességek fizlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

Székeshévár szab. kir. város polgármester. 1516/916 szám.

Hatósági hirdetés.

Közéteszem, a m. kir. minisztériumnak alább következő 1092/916 M. E. számú kormányrendeletét tudomásulvétel és lelkiismeretes betartás végett.

Székeshérvárott, 1916. évi április hó 19-én.

Dr. Saára Gyula,
polgármester.

A m. kir. minisztériumnak 1.092/916 M. E. számú rendelete.

Az 1916. évi várható termés adósvételének tilalmáról és érvénytelenségéről, valamint az 1916. évi mezőgazdasági termésből várt terményekre előleg nyújtásáról.

A m. kir. minisztérium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Tilos és semmis az olyan szerződés, amely a magyar szent korona országában az 1916. évben várható következő mezőgazdasági terményeknek, úgymint búzának, rozsnak, kétszeresnek, árpanak, zabnak, tengerinek, hüvelyeseknek és repcének általában történő vagy az ily termények terményének meghatározott áron való adósvételére vonatkozik.

2. §.

További intézkedésig tilos az első §-ban felsorolt, a magyar szent korona országában az 1916. évben várható mezőgazdasági terményeknek az első §-alá nem eső módon történő előre eladása és vétele is.

Az egy bekezdésben foglalt rendelkezések kiterjednek a búza, rozs, a kétszeres, az árpa, a zab és a tengeri — összes örleményeire is.

3. §.

Az egy és két § rendelkezéseit a jelen rendelet életbelépte előtt létrejött ügyletekre is alkalmazni kell. Az ily ügyletek alapján adott vételár előlegek és egyéb szolgáltatások visszakövetelhetők.

Az egy és második paragrafusban megállapított tilalom nem terjed ki a Haditermény részvénytársaság részére a 4 § alapján és az ott szabályzott előlegnyújtással kapcsolatosan történő előre eladásokra.

4. §.

A Haditermény részvénytársaság bizományosai valamint a Haditermény részvénytársaság által erre felhatalmazott hazai pénzintézetek a termelőknél az 1916. évi termésből várható búza, rozs, kétszeres, árpa zab, tengeri és repce terményeire előlegeket adhatnak a következő feltételek mellett.

1. Előleget csak a várható termésnek a termelő, gazdasági és háztartási szükségletét meghaladó része erejéig és csak bezárólag 1916. évi július hó 25. napjáig; Tengeri illetőleg pedig 1916. évi november hó 30. napjáig lehet adni;

2. Az előleg q-kin búzánál 20 k-t, rozsnál, kétszeresnél, zabnál,

tengerinél és repcénél 15 koronát meg nem haladhat;

3. A termelőnek a kapott előlegről a Haditermény részvénytársaság által megállapított mintának megfelelően kiállított kötelevenyt kell kiállítania, amelyben a Haditermény részvénytársaság felhatalmazza, hogy a nevezett társaság által a 4. pont szerint megvett termény árából az előleg összegét az előleget nyújtó félnek, vagy igazolt jogtulójának kifizesse.

Ha a termelő az előleg visszafizetésére váltói kötelezettséget vállal, ez csak olyan váltóelfogadvány adásával történhetik, amely a Haditermény r. t.-hoz van telepítve és amelyen rendelvényesként az előleget nyújtó bizományos vagy pénzintézet van megjelölve.

Az előleg összege után jutalék és költség beszámításával az Osztrák Magyar Bank váltólezárolási kamatát legfeljebb másfél százalékkal meghaladó kamatot lehet számítani.

4. A termelő a termésből várt azt a terménymennyiséget, amelyre előleget kapott, a Haditermény r.-nak a Haditermény r. t. által megállapítandó minta szerint egy eredeti és egy másodlati példányban kiállított kötvéllel, amelyben a felvett előlegre és ha erről váltó állított ki, erre a körülményre is utalni kell, a termények átvételének idejére nézve hatóságilag megállapítandó legmagasabb árban eladásra leköti.

Ha a termelő haszonbérletje annak az ingatlannak, amelynek várható termését a jelen §. 4. pontja szerint a Haditermény r. t.-nak eladásra leköti, ugy a lekötéshez a haszonbérbeadó hozzájárulása szükséges. A haszonbérbeadó hozzájárulásának hiányában az előleget nyújtó fél a haszonbérbeadónak haszonbér követeléséről az előleg összegéig kezességként felel.

A termelőnek előleget a terméseladásra való egyidejű lekötésével közvetlenül a Haditermény r. t. is adhat. A jelen § első bekezdése 1 és 2. pontjának, valamint a jelen § 2. bekezdésének rendelkezése erre az esetre is állanak.

5. §.

A Haditermény r. t. a részére a 4. § 4. pontja alapján lekötött termények átvételével, amennyiben az előleget a társaság bizományosa folyósította az illető bizományost fogja megbízni. Amennyiben pedig az előleget valamely pénzintézet nyújtotta, az illető pénzintézet közreműködése csak az előleg folyósítására és az ezzel kapcsolatos műveletekre terjed ki, de a Haditermény r. t. a termények átvételével valamelyik bizományosát vagy közegét fogja megbízni.

6. §.

A termelő az 1916. évi terméséből várható azt a terménymennyiséget, amely a 4 § értelmében a kapott előleg fejében le van kötve, másnak el nem idegenítheti, azon másnak jogot nem engedhet, sem azzal egyébként nem rendelkezhetik, hanem köteles azt a Haditermény r. t.-nak a 4 § 4. pontjában említett átvétel idejére nézve nem hatóságilag megállapított legmagasabb árban átadni. A Haditermény r. t. a ter-

ményekért járó árból az előleg kiegyenlítéséig az erre szükséges összeget az eladó javára visszatartja és ezután az Osztrák Magyar Bank váltólezárolásának megfelelő kamatot térít meg. Erre az összegre a hitelező sérelmére harmadik személy jogot nem szerzethet.

7. §.

Az előlegnek a termelő kezeihez kifizetése és a terményeknek ez alapon eladása, lekötése a hitelezőkkel és az ingatlan árverési vevőjével szemben is hatályos.

8. §.

Ha a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

1. Aki a jelen rendelet 1, vagy 2 §-ának rendelkezéseit megszegi, ily tiltott ügyletet követi, vagy megkötésében közreműködik:

2. Az a termelő, aki az e rendelet alapján nyújtott előleggel rendelkező termények betakarításáról, beszedéséről és megőrzéséről a rendes gazdálkodásnak megfelelően nem gondoskodik, vagy a említett terményeket a jelen rendelet ellenében elidegeníti, azokon másnak jogot enged, vagy azokkal a jelen rendelet ellenére egyként rendelkezik.

Az előbbi bekezdés 1. pontjának rendelkezését a jelen rendelet életbelépte előtt elkövetett cselekményekre nem lehet alkalmazni.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságoknak, mint rendőri büntető bíróságoknak, a székesfevárosi államrendőrségnek a hatáskörébe tartozik. Az 1. bekezdés 1. pontjában meghatározott kihágás miatt Horvát-Szlavon országokban az ottani jogszabályok szerint illetékes hatóságok járnak el.

9. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Az 1, 2 és 3 §-ának, valamint a 8 § 1. bekezdése 1. pontjának hatálya, amennyiben a rendelkezések a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkoznak Horvát-Szlavon országokra is kiterjed.

Budapest, 1916. márc. 31.

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

APRÓHIRDETÉSEK.

Fajgalambot, bogyóset és pávát keresek megvételre. Cim a kiadóban.

Friss fejős tehén eladó. Székeshévi utca 46. sz. alatt.

Egy oldalas kocsi, két lóra is alkalmas, eladó. Székeshényi utca 64. sz. alatt.

Egy szép hasas és friss fejős tehén eladó. Óreg-utca 36. sz. alatt.

Teljesen hustalan ételsorozat, (ebédek s vacsorák) legváltozatosabb beosztással pl. 15 napra 70-75 fele ételről, melyek tápláló és kitűnő, de amellet elég olcsó voltak miatt bármely tri asztalon, melynél jól és takarékosan élni akarnak, helyet foglalhatnak, — kívánatra az ételek pontos recipéjével is — mérsékelt áron szívesen szolgálók. Cim a kiadóhivataltban.

Mindenesfiut, tisztességeset felvesz az — Egyházmegyei Könyvnyomda Szt. István-tér 1. sz.

Szabas, varras és mintarajzolásban alapos oktatás nyerhető, Urban Margit tanintézetében, Ybl-Miklós-utca 14.

Gyerekkocsik legolcsóbbtól a legfinomabbik Gerendai Gyula vásznon, ferenémű, gyermek-kelengye üzletében kaphatók, Székeshérvár, Kosuth-u. 4.

Kárpitos munkákat szőlő és megbízható kivitelben készít Turner Imre kárpitos és díszítő Szt. István-3. szám.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szombaton és vasárnap, április hó 22. és 23. napján

AZ

erdei vadvirág.

Megható dráma 4 részben. Szenzációs ujdonság.

Nagyszabású pótműsor.

Szombaton 2 előadás fél 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

A POLGÁRI LÖVÖLDÉBEN

Husvétvasárnap és hétfőn
déltűn a helyőrség tisztikara és családtagjai szórakoztatására a 35.

GYALOGÉZRED ZENEKARA

HANGVERSENYT

rendez. Kezdetű déltűn fél 3 órakor.

Mindenkűnek szabad bemenet.

Kitűnő ételekrűl és italokrűl gondoskodva lesz.